

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

DATO 26. januar 2016

JOURNAL NR.

SAK-2015-322-0030

BEDES ANFØRT VED SVARSKRIVELSE

SAGSBEHANDLER: LSC/GUL

STATSADVOKATEN I KØBEN-
HAVN

KAMPMANNSGADE 1
1604 KØBENHAVN V

TELEFON 72 68 90 00
FAX 45 15 01 19

Efterforskningen bliver standset

Den Uafhængige Politiklagemyndighed har i medfør af retsplejelovens § 1020 a, stk. 2, foretaget efterforskning i sagen, hvor Omar Abdel Hamid El-Hussein søndag den 15. februar 2015 blev skudt af Politiets Aktionsstyrke på Svanevej i København, hvorved han afgik ved døden. Formålet med efterforskningen har været at undersøge, hvorvidt polititjenestemænd i forbindelse med skudafgivelsen har begået strafbart forhold, som forfølges af det offentlige.

Jeg har i dag besluttet at indstille efterforskningen i sagen.

Jeg bemærker samtidig, at Politiklagemyndighedens efterforskning har vist, at der ikke er indikationer på, at politiet har ramt Omar Abdel Hamid El-Hussein eller andre personer med skud i forbindelse med de forudgående episoder, der fandt sted om eftermiddagen lørdag den 14. februar 2015 ved Krudttønden og natten til søndag den 15. februar 2015 ved synagogen i Krystalgade i København.

Begrundelse

Begrundelsen for min afgørelse er, at jeg ikke finder, at en fortsættelse af efterforskningen vil føre til, at der kan rejses sigtelse mod nogen polititjenestemænd, idet der ikke er en formodning om, at polititjenestemænd har begået et strafbart forhold, som forfølges af det offentlige, i forbindelse med skudafgivelsen på Svanevej.

Sagsbehandlingen

Politiklagemyndigheden blev lørdag den 14. februar 2015 kl. 17.22 underrettet af Københavns Politi om skudepisoden ved Krudttønden, hvor tre polititjenestemænd blev såret, og den civile borger, Finn Nørgaard, blev ramt af skud og senere afgik ved døden.

På baggrund af en svensk livvagts forklaring om, at han havde afgivet skud mod gerningsmanden ved Krudttønden, besluttede Politiklagemyndigheden at efterforske dette nærmere. Myndigheden indhentede i den forbindelse retsmedicinsk og kriminaltekniske undersøgelser til belysning heraf. De kriminaltekniske og retsmedicinske undersøgelser af Omar Abdel Hamid El-Hussein har efterfølgende afkræftet, at Omar Abdel Hamid El-Hussein blev ramt af skud ved Krudttønden.

STATSADVOKATEN

SIDE 2

De retsmedicinske og de kriminaltekniske undersøgelser har efterfølgende vist, at Finn Nørgaard alene blev ramt af ét skud affyret fra en automatriffel. Det må på baggrund af de kriminaltekniske undersøgelser lægges til grund, at automatriffelen kan henføres til Omar Abdel Hamid El-Hussein. Det kan således afvises, at Finn Nørgaard blev ramt af skud affyret af polititjenestemænd.

Søndag den 15. februar 2015 kl. 00.45 blev Politiklagemyndigheden bekendt med, at en person ved synagogen i Krystalgade havde skudt en vagt, som var afgået ved døden, og at to polititjenestemænd ved samme episode var ramt af skud.

Der var ingen indikationer på, at politiet skulle have ramt gerningsmanden eller andre personer med skud ved synagogen i Krystalgade, hvorfor Politiklagemyndigheden ikke iværksatte nærmere undersøgelser heraf.

Endelig blev Politiklagemyndigheden søndag den 15. februar 2015 kl. 05.09 underrettet af Københavns Politi om, at Aktionsstyrken havde afgivet skud og ramt en person på Svanevej i København, som senere afgik ved døden. Politiklagemyndigheden iværksatte straks efterforskning af skudafgivelsen.

Efterforskningen viste, at to polititjenestemænd fra Aktionsstyrken havde afgivet skud mod Omar Abdel Hamid El-Hussein.

Politiklagemyndigheden har blandt andet indhentet politiets radiokommunikation i forbindelse med skudepisoden samt videoovervågningen fra en forretning på Svanevej, som viser den ene polititjenestemands skudafgivelse. Politiklagemyndigheden har endvidere indhentet en lang række kriminaltekniske undersøgelser, herunder undersøgelser af stedet omkring Svanevej, af Aktionsstyrkens køretøj, af afdødes våben og ammunition, af afdødes effekter samt af polititjenestemændenes tjenestevåben og ammunition, ligesom Politiklagemyndigheden har indhentet retsmedicinske erklærin-

ger i forbindelse med ligsyn og obduktion af Omar Abdel Hamid El-Hussein. Politiklagemyndigheden har foretaget afhøring af de tilstedeværende polititjenestemænd, herunder fra Aktionsstyrken, og Politiklagemyndigheden har løbende modtaget rapporter fra Københavns Politi i den underliggende straffesag.

Politiklagemyndighedens vurdering

Politiklagemyndigheden har vurderet, at efterforskningen skal indstilles i medfør af retsplejelovens § 749, stk. 2.

Politiklagemyndigheden har bemærket, at man af fortrolighedshensyn til polititjenestemændenes stillingsforhold ikke har angivet de pågældende ved navn. De pågældendes identiteter er Politiklagemyndigheden bekendt. Ved sin vurdering har myndigheden blandt andet anført følgende:

STATSADVOKATEN

SIDE 3

"Det kan lægges til grund, at der efter angrebene mod Krudttønden og synagogen i Krystalgade blev rundsendt signalement af den formodede gerningsmand, og at PET observatører, ... (polititjenestemand A) samt ... (polititjenestemand B) fandt, at personen, de fulgte til Svanevej, passede på signalementet.

Det var desuden (A) og(B)'s opfattelse, at personen opførte sig mistænkeligt og nærmest gemte sig ved indgangsdøren til Svanevej 1. Dette, sammenholdt med at personen passede på beskrivelsen af signalementet og lige inden havde opsøgt en efterforskningsmæssig interessant adresse, gjorde, at polititjenestemændene rettede henvendelse til ham. Det skete - i forhold til trusselsbilledet og farligheden af de tidligere angreb - med trukket våben.

Det var således ... (A)'s og ... (B)'s opfattelse, at de stod over for gerningsmanden til de tidligere attentater.

De tekniske undersøgelser har efterfølgende dokumenteret, at det var den samme person som den på tidspunktet formodede gerningsmand.

.....(Polititjenestemændene A, B og C) har alle forklaret, at Omar Abdel Hamid El-Hussein blev råbt an, idet ... (A) råbte: "Det er politiet - frem med hænderne" eller lignende.

Det er endvidere forklaret, at Omar Abdel Hamid El-Hussein umiddelbart i samme øjeblik vendte sig om og, bevæbnet med en pistol i hver hånd, afgav skud mod politipersonalet.

At Omar Abdel Hamid El-Hussein afgav skud mod politipersonalet kan lægges til grund ud fra den kriminaltekniske undersøgelse af Aktionsstyrkens bil, hvoraf det fremgår, at et skud ramte venstre sidespejl og gik gennem sideruden ved føreren, hvor det endte i ratstammen, ligesom der blev fundet to patronhylstre på fortorvet ved Omar Abdel Hamid El-Hussein, som kunne fastslås at være affyret fra dennes Walther PPK pistol kal. 7,65 mm. Omar Abdel Hamid El-Husseins anden pistol (9mm) er muligt ligeledes forsøgt affyret, idet der er slagstiftsindtryk på patronen i kammeret, der imidlertid var defekt, ligesom magasinet ikke sad ordentligt i.

STATSADVOKATEN

At Omar Abdel Hamid El-Hussein forinden skudafgivelsen blev råbt an, understøttes af forklaringerne fra PET-observatørerne.

SIDE 4

Der er ikke under efterforskningen fremkommet oplysninger, der har afsvækket forklaringerne om, at Omar Abdel Hamid El-Hussein afgav skud lige umiddelbart efter, at han blev råbt an, og at han skød et eller flere skud, inden ...(A) og ...(B) returnerede ilden.

Forklaringerne understøttes endvidere af overvågningsvideoen fra Svanevej, hvor det kan ses, at ...(A) dukker sig og nærmest går ned i knæ, inden man kan se mundingsilden fra ...(A)'s første skud. Herefter bevæger ...(A) sig baglæns for at finde dækning, mens ...(A) fortsat afgiver skud.

Endelig har oplysningerne tilvejebragt under Københavns Politis efterforskning bibragt et billede af Omar Abdel Hamid El-Hussein som tilsyneladende meget determineret i hans sag, ligesom attentaterne mod Krudttønden og synagogen viste, at Omar Abdel Hamid El-Hussein var parat til at skyde mod bevæbnet politipersonale.

Ifølge politilovens § 17, stk. 1, nr. 1, må skydevåben anvendes med henblik på at afværge et påbegyndt eller overhængende farligt angreb på person. Før politiet afgiver skud, der indebærer risiko for skade på person, skal det så vidt muligt først ved advarselsråb og dernæst ved varselsskud tilkendegives vedkommende, at politiet har til hensigt at skyde, hvis ikke politiets påbud efterkommes. Det skal endvidere så vidt muligt sikres, at vedkommende har mulighed for at efterkomme påbuddet, jf. politilovens § 17, stk. 2.

Det er på baggrund af sagens samlede omstændigheder Politiklagemyndighedens vurdering, at betingelserne for afgivelse af skud har været opfyldt, herunder også at der i den konkrete situation ikke blev afgivet advarselsråb eller varselsskud. Skydevåben blev anvendt for at afværge et påbegyndt angreb på polititjenestemændene, og magtanvendelsen og brugen af skydevå-

ben stod efter Politiklagemyndighedens opfattelse i rimeligt forhold til den fare, som polititjenestemændene stod over for.

Efter Politiklagemyndighedens opfattelse er der således ingen formodning for, at ... (A) og ... (B) har begået strafbart forhold i forbindelse med episoden.

Det store antal skud, der blev afgivet af polititjenestemændene, antages at skyldes, at Omar Abdel Hamid El-Hussein var iført skudsikker vest. Det er endvidere forklaret, at Omar Abdel Hamid El-Hussein forblev stående med en pistol i hver hånd pegende mod politipersonalet.

STATSADVOKATEN

SIDE 5

Dette understøttes af, at de fleste af politiets skud ramte Omar Abdel Hamid El-Hussein forfra med mere eller mindre vandrette skudkanaler. Et fåtal af skuddene ramte Omar Abdel Hamid El-Hussein fra siden eller skråt bagfra. Disse skud kan sandsynligvis have ramt Omar Abdel Hamid El-Hussein, da han faldt sammen.

I forhold til eventuel iværksættelse af førstehjælp har ... (A) og ... (B) forklaret, at Omar Abdel Hamid El-Hussein, da han faldt sammen, var stærkt såret som følge af skudafgivelsen, men lå på fortovet med den ene pistol i hånden. Han var fortsat farlig. ... (B) råbte til Omar Abdel Hamid El-Hussein, men der var ingen reaktion.

Der skulle sikres i alle retninger, idet polititjenestemændene frygtede for eventuelle medgerningsmænd. Det skulle endvidere undersøges, om Omar Abdel Hamid El-Hussein bar sprængstoffer på sig. De søgte dækning og tilkaldte forstærkninger. Der blev endvidere rekvireret ambulance og AKS-lægen var på vej. Observatørerne og andre fra Aktionsstyrken kom til og assisterende med at sikre og få kontrol over stedet.

Dette understøttes af radiokorrespondance samt rapporter fra PET.

Kort efter sin ankomst vurderede AKS-lægen, at der var skader uforenelige med liv, hvorefter Omar Abdel Hamid El-Hussein ca. kl. 05.17 blev erklæret død. Omar Abdel Hamid El-Husseins hånd blev flyttet og pistolen fjernet, hvorefter han blev trukket 1-2 meter væk, således at Aktionsstyrken havde uhindret adgang til opgangen, der blev sikret ved henvendelse og undersøgelse i samtlige lejligheder.

Det fremgår i øvrigt af vicesstatsobducent Peter Juel Thiis Knudsens erklæring vedrørende obduktion, at [REDACTED]

[REDACTED]

Det er på den nævnte baggrund Politiklagemyndighedens opfattelse, at der ikke er grundlag for at fortsætte efterforskningen mod ...(A) og ...(B) eller øvrige polititjenestemænd i anledning af Omar Abdel Hamid El-Husseins død, jf. retsplejelovens § 749, stk. 2.

Det er endvidere Politiklagemyndighedens opfattelse, at der ikke er anledning til at kritisere de involverede polititjenestemænds håndtering af episoden, herunder den manglende førstehjælp.

STATSADVOKATEN

SIDE 6

Endelig er det Politiklagemyndighedens opfattelse, at der ikke er grundlag for at fortsætte efterforskningen af episoden ved Krudttønden, jf. retsplejelovens § 749, stk. 2."

Min vurdering

Jeg er enig i Politiklagemyndighedens vurdering.

Det kan lægges til grund, at der efter angrebene ved Krudttønden og synagogen i Krystalgade blev rundsendt et signalement af den formodede gerningsmand. En person, der passede til signalementet, blev observeret og fulgt til Svanevej, hvor tre polititjenestemænd fra Aktionsstyrken, som var kørende i et tjenestekøretøj, besluttede at rette henvendelse til ham, da personen udviste mistænkelig adfærd og nærmest gemte sig ved opgangsdøren til Svanevej 1 med ryggen til kørebanen. Føreren af tjenestekøretøjet blev siddende i tjenestekøretøjet, mens de to andre polititjenestemænd løb rundt om hver sin ende af tjenestekøretøjet. Alle havde de trukket deres tjenestevåben, da det var deres opfattelse, at de stod over for gerningsmanden til de tidligere skudepisoder ved Krudttønden og synagogen i Krystalgade. Det må endvidere lægges til grund, at polititjenestemændene på tidspunktet var af den opfattelse, at der kunne være flere gerningsmænd.

Det må ud fra forklaringerne lægges til grund, at formålet med polititjenestemændenes henvendelse var at sikre personen, og at sikre, at han ikke foretog sig noget farligt.

Personen blev råbt an af den ene polititjenestemand fra Aktionsstyrken, som var placeret ved tjenestekøretøjets forende. De tre polititjenestemænd har således samstemmende forklaret, at der blev råbt: "Det er politiet – frem med hænderne" eller lignende.

I samme øjeblik vendte personen sig om, og afgav skud mod polititjenestemændene. Han var bevæbnet med to pistoler, en i hver hånd.

At Omar Abdel Hamid El-Hussein afgav skud mod politipersonalet kan lægges til grund, dels ud fra polititjenestemændenes samstemmende forklaringer herom, dels ud fra den kriminaltekniske undersøgelse af Aktionsstyrkens tjenestekøretøj, hvoraf det fremgår, at et skud ramte venstre sidespejl og gik gennem sideruden ved føreren, hvor det endte i ratstammen, ligesom der blev fundet to patronhylstre på fortovet ved Omar Abdel Hamid El-Hussein, som kunne fastslås at være affyret med den ene af hans pistoler. Den anden pistol var muligt ligeledes forsøgt affyret, idet der var slagstiftindtryk på patronen i kammeret, der imidlertid var defekt, ligesom magasinet ikke sad ordentligt i.

STATSADVOKATEN

Der er ikke under Politiklagemyndighedens efterforskning fremkommet oplysninger, der har afsvækket polititjenestemændenes forklaringer om, at Omar Abdel Hamid El-Hussein afgav skud lige umiddelbart efter, at han blev råbt an, og at han skød et eller flere skud, inden polititjenestemænd fra Aktionsstyrken returnerede skudilden. Forklaringerne understøttes endvidere af overvågningsvideoen fra Svanevej. Det kan lægges til grund, at det var de to polititjenestemænd (A og B), der stod i hver sin ende af tjenestekøretøjet, som afgav adskillige skud mod Omar Abdel Hamid El-Hussein, hvorimod føreren af tjenestekøretøjet (C) havde trukket våben, men ikke afgav skud.

SIDE 7

De retsmedicinske undersøgelser viser, at der blev afgivet et stort antal skud, hvoraf de fleste ramte Omar Abdel Hamid El-Hussein forfra med mere eller mindre vandrette skudkanaler. Der var ingen skudlæsioner i hovedet, hvilket er foreneligt med polititjenestemændenes forklaring om deres sigte. Ligesom Politiklagemyndigheden er det min opfattelse, at de få skud, som ramte Omar Abdel Hamid El-Hussein fra siden eller skråt bagfra, kan forklares med, at han blev ramt, da han faldt sammen. Endvidere kan de mange skud mod Omar Abdel Hamid El-Hussein skyldes, at han var iført skudsikker vest, og at han ifølge forklaringerne blev stående nogen tid med sine våben pegende mod polititjenestemændene, før han faldt sammen.

Det følger af straffelovens § 13, stk. 1, at handlinger foretaget i nødværge er straffri, for så vidt de har været nødvendige for at modstå eller afværge et påbegyndt eller overhængende uretmæssigt angreb og ikke åbenbart går ud over, hvad der under hensyn til angrebets farlighed, angriberens person og det angrebne retsgodes betydning er forsvarligt.

Efter politilovens § 17, stk. 1, nr. 1, kan skydevåben anvendes af politiet med henblik på at afværge et påbegyndt eller overhængende farligt angreb på person. Ifølge forarbejderne til bestemmelsen skal angrebet indebære eller formodes at indebære fare for en persons liv eller fare for, at den pågældende pådrager sig alvorlige helbredsskader. Det vil navnlig være tilfældet, hvis angriberen er bevæbnet med skydevåben eller et farligt stik- eller slagvåben.

Det er den enkelte polititjenestemand, der skal vurdere ud fra de foreliggende oplysninger og sine egne observationer, om et angreb er farligt.

Før der afgives skud, der indebærer risiko for skade på person, skal politiet så vidt muligt først ved advarselsråb og dernæst ved varselsskud tilkendegive, at politiet har til hensigt at skyde, hvis politiets påbud ikke efterkommes. Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, at hvis der ikke er tid til at give påbud eller ved advarselsråb eller varselsskud tilkendegive, at politiet har til hensigt at skyde, kan politiet skyde umiddelbart. Sådanne situationer vil i praksis kunne opstå ved meget pludselige, farlige angreb.

STATSADVOKATEN

SIDE 8

Efter en samlet vurdering af situationens alvor og farlighed, finder jeg ikke grundlag for at tilsidesætte polititjenestemændenes vurdering af, at anvendelse af skydevåben var nødvendig og forsvarlig. Det bemærkes i den forbindelse, at de kriminaltekniske undersøgelser i sagen støtter forklaringen om, at Omar Abdel Hamid El-Hussein skød mod polititjenestemændene umiddelbart efter, han blev råbt an, og at både føreren af tjenestekøretøjet og polititjenestemanden ved forenden af tjenestekøretøjet var i overhængende fare for at blive ramt af skud affyret af Omar Abdel Hamid El-Hussein.

Efter forklaringerne, videoovervågningen og de tekniske undersøgelser på stedet, samt på baggrund af oplysningerne om de forudgående angreb ved Krudttønden og ved synagogen i Krystalgade måtte polititjenestemændene med rette tro, at Omar Abdel Hamid El-Hussein skød imod dem i den hensigt at dræbe. Polititjenestemændenes skud imod Omar Abdel Hamid El-Hussein har således været lovlig magtanvendelse og er foretaget inden for rammerne af lovlig nødværge og bestemmelsen i politilovens § 17, om politiets brug af skydevåben.

Jeg er ligeledes enig i Politiklagemyndighedens vurdering af, at der ikke er anledning til at kritisere de involverede polititjenestemænds håndtering af episoden, herunder at der ikke blev ydet førstehjælp.

Jeg har herved navnlig lagt vægt på, at Omar Abdel Hamid El-Hussein efter skudafgivelsen fortsat havde en pistol i hånden og blev vurderet som farlig, og at det var nødvendigt at sikre i alle retninger, idet polititjenestemændene frygtede for eventuelle medgerningsmænd.

Lovgrundlag

- Min afgørelse er truffet efter reglerne i retsplejelovens § 749, stk. 2 (ikke grundlag for at fortsætte efterforskningen).

Mulighed for at klage

De kan klage over afgørelsen. Læs mere i klagevejledningen på næste side. De kan sende klagen hertil eller til Rigsadvokaten, Frederiksholms Kanal 16, 1220 København K. Fristen er 4 uger efter, at De har modtaget dette brev.

Med venlig hilsen

Lise-Lotte Nilas

STATSADVOKATEN

SIDE 9

Klagevejledning

Hvem kan klage

De kan klage, hvis De mener, at De har været udsat for et strafbart forhold. Andre kan kun klage, hvis han eller hun har en særlig interesse i sagens udfald – udover at få gerningsmanden idømt en straf. Det vil især være tilfældet, hvis der havde været grundlag for at rejse erstatningskrav mod gerningsmanden i forbindelse med straffesagen.

Hvem skal klagen sendes til

Det er Rigsadvokaten, der træffer afgørelse i sagen. De skal sende klagen hertil eller til Rigsadvokaten, Frederiksholms Kanal 16, 1220 København K.

STATSADVOKATEN

SIDE 10

Klagefrist

Fristen for at klage er 4 uger efter, at De har fået besked om afgørelsen. Klagen skal være modtaget senest den dag, hvor fristen udløber. Er denne dag en lørdag, søndag eller helligdag, udløber fristen den følgende hverdag.

Hvis klagen kommer frem efter, at fristen er udløbet, skal klagen kun behandles, hvis overskridelsen af klagefristen er undskyldelig.

Lovgrundlag

- Det står i retsplejelovens § 724 og § 749, stk. 3, sammenholdt med § 99, stk. 3, at De kan klage over min afgørelse.
- Det står i retsplejelovens § 102, stk. 1, at fristen for at klage er 4 uger efter, at De har fået besked om afgørelsen.